

Šolski center Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto

Srednja elektro šola in tehniška gimnazija

Šifra kandidata:

--

ELEKTROTEHNIKA

PISNA IZPITNA POLA 1

31. avgust 2013

Čas pisanja 40 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, računalno brez grafičnega zaslona in možnosti računanja s simboli. Kandidat dobi dva lista s formulami in ocenjevalni obrazec.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo ali vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani) in na ocenjevalni obrazec.

Odgovore pišite v predvideni prostor z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte z največ dvema črtama in napišite zraven pravilno rešitev.

Odgovori, pisani z navadnim svinčnikom, se vrednotijo z nič (0) točkami.

Lista s formulami obdržite za drugi del izpita, ocenjevalni obrazec pa po končanem prvem delu vložite v pisno polo 1.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo vam veliko uspeha.

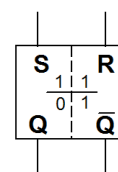
A01) Napetost U_c na kondenzatorju trikrat povečamo. Naboj na kondenzatorju se:

- a) trikrat zmanjša,
- b) ostane nespremenjen,
- c) trikrat poveča,
- d) devetkrat poveča.

Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. .... (2 točki)

A02) Funkcijski simbol na sliki predstavlja:

- a) sinhronizirano RS-pomnilno celico
- b) RS-pomnilno celico s prioriteto SET,
- c) RS-pomnilno celico s prioriteto RESET,
- d) SET funkcijo.

Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. .... (2 točki)

A03) V izmeničnem tokokrogu z idealnim kondenzatorjem velja:

- a) Tok zaostaja za napetostjo za 90 stopinj.
- b) Kapacitivna upornost se s povečanjem frekvence zmanjšuje.
- c) V kondenzatorju se sprošča delovna moč P .
- d) Napetost prehiteva tok za 90 stopinj.

Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. .... (2 točki)

A04) Polprevodniška dioda prevaja, če je priključena tako, da je:

- a) na A (anodi) in K (katodi) enak potencial.
- b) na K (katodi) električni potencial za 0,7 V višji kot na A (anodi).
- c) na A (anodi) električni potencial za 0,7 V višji kot na K (katodi).
- d) na A (anodi) električni potencial za 0,7 V nižji kot na K (katodi).

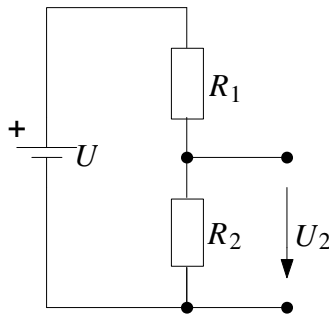
Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom..... (2 točki)

A05) Križno stikalo se uporablja:

- a) za vklopjanje in izklopjanje enega ali več porabnikov z dveh mest,
- b) za vklopjanje in izklopjanje enega ali več porabnikov s treh ali več mest,
- c) za vklopjanje in izklopjanje dveh ali več različnih porabnikov z enega mesta,
- d) za vklopjanje in izklopjanje štirih ali več porabnikov z enega mesta.

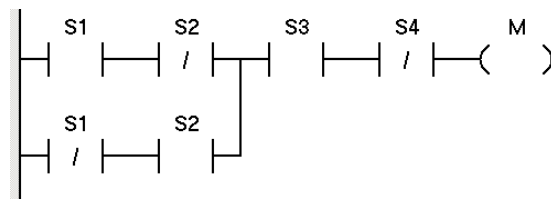
Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. .... (2 točki)

A06) Delilnik napetosti sestavljata upor $R_1 = 280 \Omega$ in upor $R_2 = 160 \Omega$. Na izhodu imamo napetost $U_2 = 8 \text{ V}$.

Izračunajte napetost U_1 na uporu R_1 . .... (2 točki)

A07) Dan je ladder diagram.

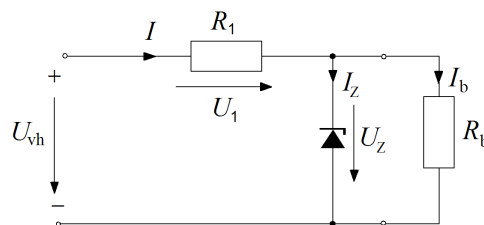

Zapišite logično enačbo za izhod M. .... (2 točki)

A08) Skozi upor z upornostjo $R = 7,5 \Omega$ teče tok $i(t) = 3 \cdot \sin(\omega t)$ A.

Izračunajte delovno moč P na uporu. .... (2 točki)

A09) Dano je stabilizacijsko vezje s podatki: $U_Z = 6 \text{ V}$, $R_b = 1 \text{ k}\Omega$, $R_1 = 500 \Omega$, $U_{vh} = 10 \text{ V}$.

a) Kolikšna je napetost U_b na bremenu? ..... (1 točka)

b) Izračunajte tok I v vezju. .... (1 točka)

A10) Preseke vodnikov za podometno instalacijo izbiramo glede na dovoljeno gostoto toka $J = 4 \text{ A/mm}^2$.

Izračunajte najmanjši dopustni presek A vodnika, ki bo vodil električni tok $I = 10 \text{ A}$ . . (2 točki)

Šolski center Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto

Srednja elektro šola in tehniška gimnazija

Šifra kandidata:

--

ELEKTROTEHNIKA

PISNA IZPITNA POLA 2

31. avgust 2013

Čas pisanja 80 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, računalno brez grafičnega zaslona in možnosti računanja s simboli.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo ali vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Odgovore pišite v predvideni prostor z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte z največ dvema črtama in napišite zraven pravilno rešitev.

Odgovori, pisani z navadnim svinčnikom, se vrednotijo z nič (0) točkami.

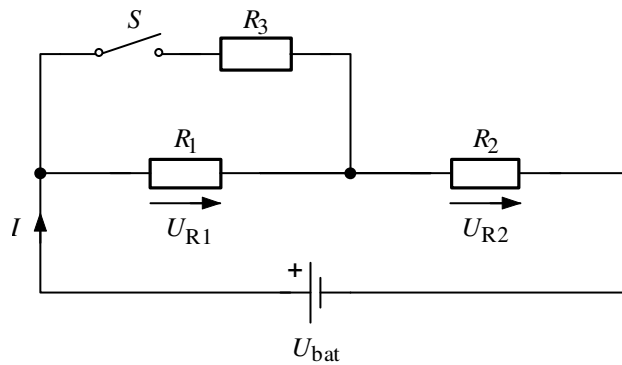
Pri reševanju nalog si lahko pomagata z listoma s formulami.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo vam veliko uspeha.

B01) Na sliki je vezje s podatki: $R_1 = 20 \Omega$, $R_2 = 5 \Omega$ in $R_3 = 10 \Omega$ ter stikalo S . Napetost baterije je $U_{\text{bat}} = 10 \text{ V}$.

a) Izračunajte tok I , če je stikalo S razklenjeno. .... (2 točki)

b) Izračunajte padeč napetosti U_{R2} na upor R_2 , če je stikalo S razklenjeno..... (2 točki)

c) Izračunajte skupno upornost vezja R , če sklenemo stikalo S . ..... (2 točki)

d) Izračunajte moč P_2 na uporu R_2 pri sklenjenem stikalu S . ..... (2 točki)

B02) S kratkim pritiskom na tipko *start* zaženemo motor tekočega traku. Ko pride izdelek mimo prvega sensorja (*senzor1*), se sproži merjenje časa (*timer1*). Če izdelek po liniji ne pride do drugega sensorja (*senzor2*) v času 5 sekund, se motor zaradi varnosti samodejno izklopi.

a) Izpolnite prireditveno tabelo spremenljivk, če bomo krmilje realizirali s PLK Simatic S7-222. .... (2 točki)

SPREMENLJIVKA (ime)	VRSTA SPREM. (vhod, izhod, marker, časovnik števec,..)	VRSTA časovnika, števca, vhoda/izhoda ter uporabljen kontakt	SIMATIC NASLOV

b) Narišite funkcijsko shemo krmilja s standardnimi funkcijskimi simboli. .... (2 točki)

c) Napišite Simatic LAD-program. .... (2 točki)

d) Funkcijsko shemo dopolnite tako, da se bo v primeru, ko poteče dovoljen čas 5 sekund, takoj vklopil *piskač*, ki bo s tri sekundne dolgim zvočnim signalom opozoril operaterja, da izdelek ni na predvidenem mestu. . .... (2 točki)

B03) Zaporedni nihajni krog sestavljajo upor z upornostjo $R = 10 \Omega$, tuljava z induktivnostjo $L = 9 \text{ mH}$ in kondenzator s kapacitivnostjo $C = 100 \text{ nF}$. Vezava je v resonanci ob priključeni izmenični napetost $U = 5 \text{ V}$.

a) Izračunajte resonančno frekvenco f_0 . ..... (2 točki)

b) Narišite frekvenčno odvisnost toka $I(f)$ in označite spodnjo ter zgornjo mejno frekvenco. .... (2 točki)

c) Izračunajte resonančni tok I_0 in delovno moč P . ..... (2 točki)

d) Izračunajte upornost upora R_1 , da se bo prepustni pas zmanjšal na $B_1 = 100$ Hz. (2 točki)

B04) Invertirajoča vezava z operacijskim ojačevalnikom.

a) Narišite vezje invertirajoče vezave z operacijskim ojačevalnikom in označite elemente.
..... (2 točki)

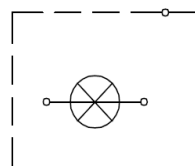
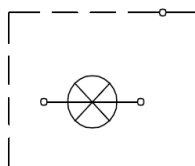
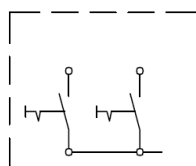
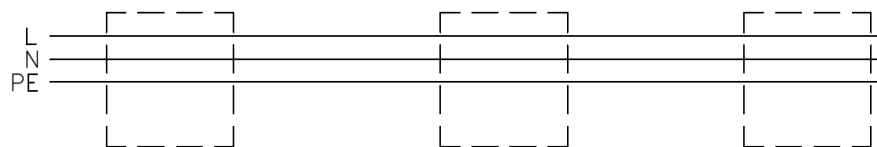
b) Zapišite enačbo za izračun napetostnega ojačenja A_u . Razložite, kakšen pomen ima predznak (-) v enačbi za izračun napetostnega ojačenja. .... (2 točki)

c) Izračunajte izhodno napetost, če so podani podatki: $U_{vh} = 50 \text{ mV}$, $R_1 = 470 \Omega$ (upor na invertirajočem vhodu), $R_2 = 4,7 \text{ k}\Omega$ (upor v povratni zanki).....(2 točki)

d) Izračunajte novo vrednost upornosti R_2 , da bo izhodna napetost $U_{izh} = - 2 \text{ V}$ ..... (2 točki)

B05) Izdelava vezalnega načrta.

a) Pravilno povežite stikala in žarnico v vezalnem načrtu na spodnji sliki. .... (2 točki)

b) Katera vrsta stikal je uporabljena v načrtu?..... (2 točki)

c) Iz vezalnega načrta narišite enopolno shemo. .... (2 točki)

d) V enopolni shemi (pri nalogi c) označite število vodnikov. .... (2 točki)